



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Quis actus significetur hîc nomine comprehensionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

D V B I V M.

Quomodo appetitus animalium non sit peruersus appesendo operationem propter delectationem, cum Deus instituerit delectationem propter operationem.

Respondeo, Deum instituisse delectationes propter operationes, miscendo eas operationibus veluti condimentum, vt ab animalibus auidius expeterentur operationes: sicut Medicus miscet dulcia quaedam medicamento, vt lubentius sumatur. Hunc autem ordinem nullo modo peruertunt animalia: Primò, quia non appetunt operationem ob delectationem, ordinando operationem ad delectationem tamquam medium ad finem; hoc enim esset peruertere ordinem diuinæ institutionis: sed simplici modo appetunt operationem ob delectationem, tamquam ob rationem quaedam boni quae est in operatione: sicut appetitur saccharum ob dulcedinem, tamquam ob bonitatem intrinsecam. Non enim est necessarium vt res semper appetatur propter optimam rationem boni quae in ipsa est; sufficit vt ob aliquam appetatur, & nulla adsit mala circumstantia. Secundò, quia non ob solam delectationem appetunt operationes, sed etiam quia per se sunt naturae conuenientes. Sic aues nidificant, non quia hoc delectabile, sed quia instinctibus naturae conueniens: Verùm quia delectatio facit eas magis conuenientes, quam per se sint, ideo in causa est vt operationes ardentius appetantur.

*Anima-
tia appe-
tunt ope-
rationes
non solum
ob delecta-
tionem, sed
etiam quia
naturae cõ-
uenientes.*

ARTICVLVS III.

Vtrum ad Beatitudinem requiratur Comprehensio?

Respondeo, Ad beatitudinem necessario concurrere tria: Visionem, Comprehensionem, & fruitionem.

D V B I V M I.

Quis actus significetur hic nomine Comprehensionis.

*Distinctio
inter visio-
nem & cõ-
prehensio-
nem.*

NOtandum est, visionem per se solum dicere claram cognitionem rei vise, & formaliter non esse tentionem seu consecutionem boni desiderati; Nam qui amat pecunias, licet videat eas, non tamen ideo eas tenet; & tamen si amet pulcritudinem, videndo eam tenet; si amat musicam, audiendo tenet. Et contra, comprehensio per se non dicit visionem, sed solum adeptionem boni desiderati eo modo, quo aptum est haberi. Nam aliter habentur honores, aliter diuitiae & voluptates. Quamuis igitur ratio visionis & comprehensionis, in visione Dei concurrant, tamen aliquo modo distinguuntur: quia visio Dei, tantum dicit summam quandam perfectionem intellectus; non autem tentionem summi boni: comprehensio autem includit quidquid est de ratione visionis, & addit praeterea specialem quandam habitudinem ad Deum tamquam ad finem obtentum; vt notat D. Thomas q. 4. art. 3. ad 3. quae habitudo est in voluntate. Quo posito

Respondeo, Nomine comprehensionis non significari aliquem actum distinctum à visione & amore concupiscentiae: sed vtrumque habere rationem comprehensionis, connotando tamen concomitantiam alterius. Visio enim habet rationem comprehensionis immediatam. Nam per visionem immediatam tamquam per manum quandam apprehenditur & tenetur Deus. Requirit tamen haec visio vt rationem habeat perfectam comprehensionis, concomitantiam amoris concupiscentiae. Et ratio est; quia comprehensio dicit apprehensionem seu tentionem boni amati: illud enim dicitur comprehendere quod ante sumus profecuti, & etiamnum amamus, & propter amorem tenemus. Vnde etiam amor habet rationem comprehensionis, sed mediatam. Quia sicut voluntatis est profecuti bonum dum est absens, & ad illud tendere: ita eiusdem voluntatis est tenere illud cum fuerit praesens. Atqui voluntas non tenet illud aliquo actu suo, nisi amore concupiscentiae; vt patet in beatitudine falsa: avarus enim obtentam pecuniam, non tenet illam aliquo actu voluntatis, nisi amore quo vult illam possidere. Itaque amor concupiscentiae habet rationem comprehensionis mediatam; quia hoc amore homo tenet Deum praesentem per intellectum. Itaque per voluntatem fit comprehensio tamquam per causam applicantem, & quantum in se est mouentem, & quasi stringentem intellectum, veluti manum, vt fortiter teneat.

*Quo mo-
do visio fit
compre-
hensio, &
quomodo
amor?*

*Voluntas
compre-
hendit
Deum me-
diante vi-
sione.*

Hinc sequitur, Visionem vt est prior amore, non esse perfectam comprehensionem; quia non consideratur vt terminus prosecutionis voluntatis. Verùm quia ex visione eodem instanti temporis sequitur amor qui fertur in visionem & in Deum visum, & quantum in se est necessitat intellectum vt omnibus viribus teneat Deum praesentem, fit vt eodem instanti temporis visio incipiat habere rationem completam comprehensionis.

*Visio vt est
prior amo-
re non est
perfecta
compre-
hensio.*

Hinc etiam intelligitur quomodo verum sit quod ait D. Thomas ad tertium etiam visionem esse obiectum comprehensionis. Comprehensio enim pertinet ad voluntatem, tamquam ad id quo Deum mediate comprehendimus: & sic visio est eius obiectum. Voluntas enim vult ipsam visionem manere, & ad hoc intellectum quantum in se est mouet, vt semper Deum per visionem praesentem habeat.

D V B I V M II.

Vtrum Visio, Comprehensio, Delectatio recte dicantur dotes animae?

Respondeo, Recte dici dotes animae, metaphoram acceptam ab eo quod in nuptijs humanis fieri solet. Sicut enim ibi dos dicitur quod solet dari sponsae dum eam sponsus in domum suam solenniter introducit: ita recte dotes dicuntur diuitiae illae quae animae dantur, dum à sponso suo in caelum traduntur. Pari modo dicuntur dotes corporis, ornamenta supernaturalia quae corpori tribuntur quando in caelum transferretur. Quare cum animae tunc haec tria dentur, recte dicuntur animae dotes. Visio respicit fidem, comprehensio spei, delectatio seu fruitio charitati.

*Quid sit
Dotes.*

*Dotes ani-
mae sunt
visio, com-
prehensio,
& delecta-
tio.*